

Oslo, 2. november 2017

Frihandelsavtaler – hvilke muligheter gir de for næringslivet

Toll og Orkla – samarbeid i praksis

Trond Aanerud, fagsjef i Orkla
Susann Nilsen, seniorrådgiver i Tolldirektoratet
Helge Lindrup, fagdirektør i Tolldirektoratet

Hvorfor frihandelsavtaler?

Redusere toll og andre handelsbarrierer for å øke norsk eksport

Viktig å oppnå like gode vilkår som EU

Norge prioriterer land som gir det største bidraget til verdiskaping

Hvorfor frihandelsavtaler?

Sundvolden-plattformen 2013:

Regjeringen vil arbeide for en friere handel og føre en offensiv handelspolitikk som vektlegger Norges interesser gjennom:

- nye handelsavtaler
- multilaterale handelsavtaler gjennom WTO

Dessuten gi utviklingsland bedre tilgang til norske markeder

Trontalen 2017:

... å styrke internasjonal handel og oppnå best mulig betingelser for eksport av norske varer og tjenester

Tradisjonelle frihandelsavtaler har bestemmelser om:

- Varehandel (tollnedsettelse og opprinnelse)

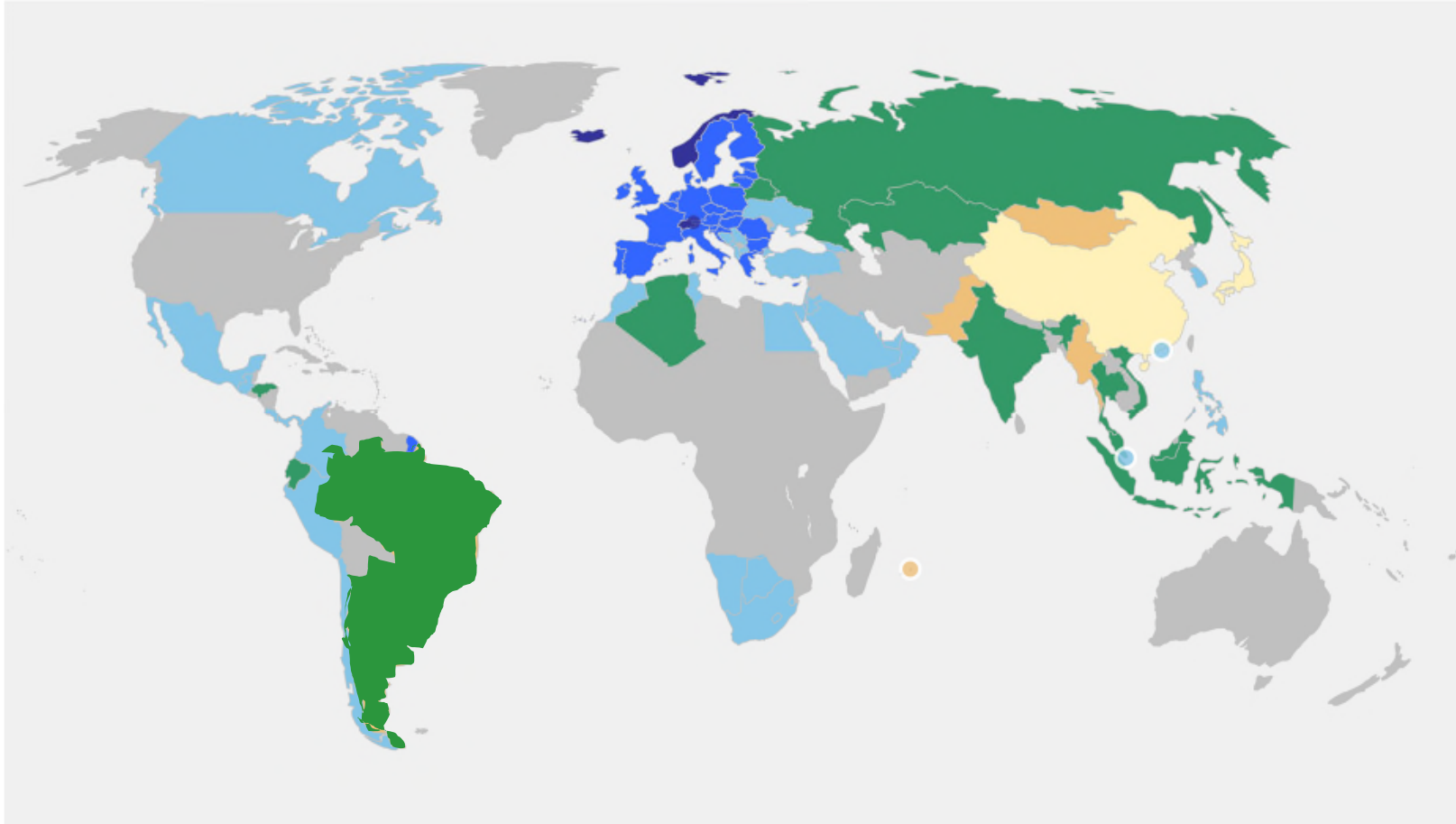
Moderne frihandelsavtaler har bestemmelser om:

- Varehandel (tollnedsettelse, opprinnelse og handelsfasilitering)
- Tjenester
- Investeringer
- Offentlige innkjøp
- Konkurranseregler
- Immaterielle rettigheter
- Bærekraftig utvikling
- Juridiske og institusjonelle forhold
- Handelstiltak (forbud mot antidumping etc.)

TOD forhandler for Norge

Verdenskartet sett fra EFTA

Hva kan Tolletaten gjøre?

Under forhandlingene:

- fremme norske produsenters interesser
- fremme norske eksportørers interesser
- fremme norske importørers/forbrukeres interesser

Etter forhandlingene:

- ta opp konkrete problemstillinger med avtalemotparten

Men må ha innspill fra næringslivet!

Hva er handelsfasilitering?

Tilrettelegge for internasjonal handel:

Forenkle og standardisere

Økonomisk betydning:

Tollbarrierer Andre handelshindre

Eksempler på typiske problemstillinger

Mangelfull informasjon, og på ukjent språk

Gebyrer større enn kostnadene for «tjenestene» som ytes

Importlandets ambassade må stemple fakturaen («legalisering»)

Importører og eksportører må bruke tollmeglere

«Pre-shipment inspections»: uavhengig tredjepart i eksportlandet må bekrefte sendingens innhold

Manglende klagerett

Urimelige straffer for småfeil

Kontroller er ubegrunnet eller politisk motivert

Hvordan kan problemstillinger tas opp?

WTO-avtalen om handelsfasilitering

- WTOs Trade Facilitation Committee
- Nasjonale komiteer for handelsfasilitering

Frihandelsavtalene

- Blandet komite
- Underkomiteer om tollspørsmål etc.
- EFTA-komiteer
- Uformelt

Opprinnelseskonvensjonen

Regional Convention on Pan-Euro-Mediterranean preferential rules of origin (forkortet til PEM)

Skal erstatte opprinnelsesreglene i EØS-avtalen, EFTA konvensjonen og følgende EFTA-avtaler:

Albania, Bosnia og Herzegovina, Egypt, Færøyene, Georgia, Israel, Jordan, Libanon, Makedonia, Marokko, Montenegro, Palestina, Serbia, Tunisia og Tyrkia.

Løpende arbeid med PEM

PEM-konvensjonen er under løpende revisjon.
Arbeidsgruppen møtes 2-3 ganger pr.år.

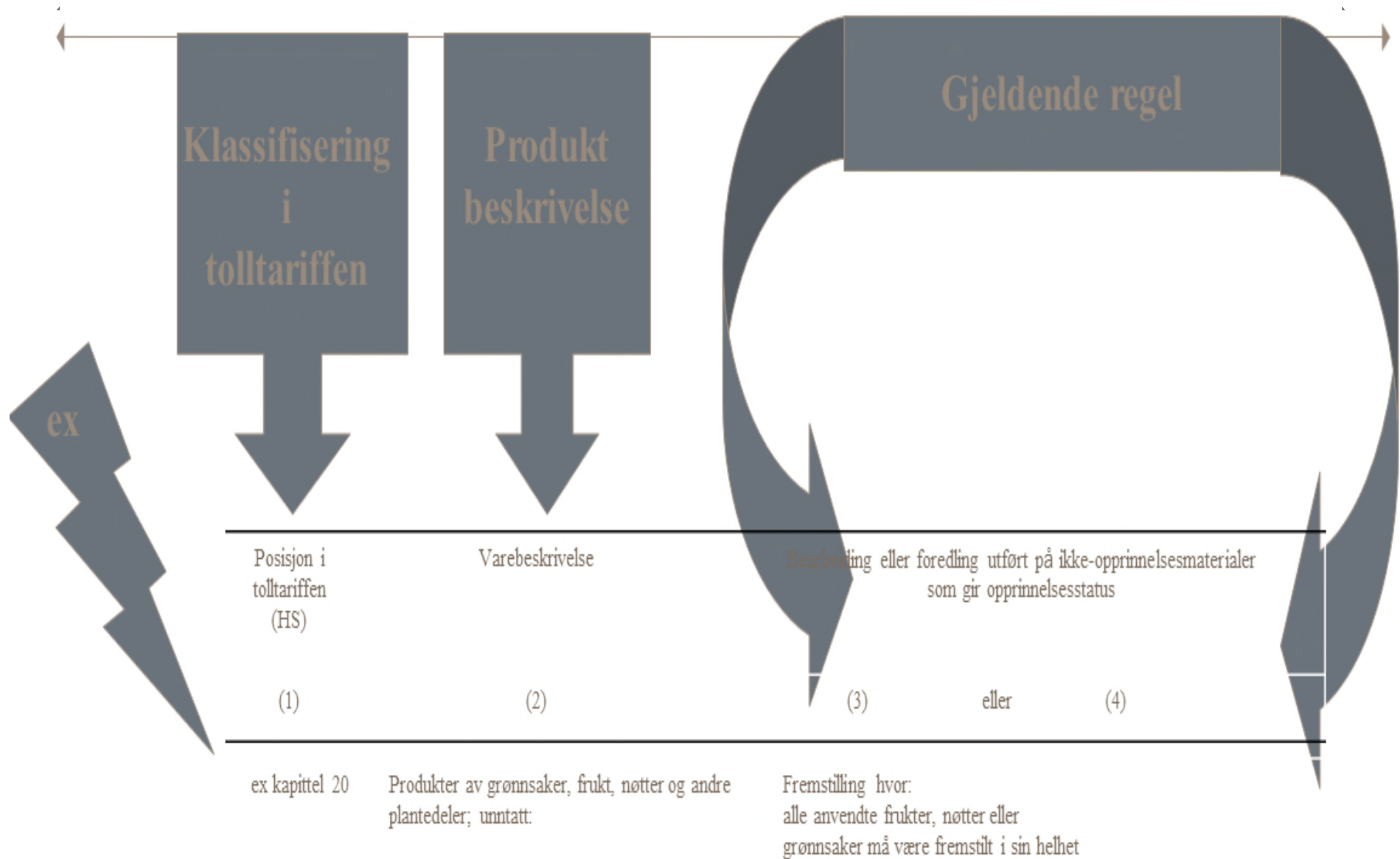
- Ca 50 land skal enes om endringer
- Pågående revisjon har vart i mer enn 8 år

EØS-avtalen 1994

- EØS-avtalen benyttes ved ca 70 % av all handel med Norge
- Eksporten fra Norge utgjorde 747 mrd. i 2016
- Importen til Norge utgjorde 606 mrd. i 2016

Opprinnelseskriterier - listeregler

Eksempler på samarbeid

Eksempler på samarbeid mellom TOD og næringslivet for å påvirke regelverk/praksis internasjonalt

- Monitorer
- Sukker
- Biodiesel
- Rekesalat

Eksempel: Rekesalat – EØS avtalen

- Med innhold av over 20 % reker
 - Klassifiseres i pos. 16.05
 - Listeregulering: Kapittel 16: Fremstilt i sin helhet
 - Må være norske/EØS reker

- Majonesbasert med under 20% reker, erter, gulrøtter m.m.
 - Klassifiseres i pos. 21.06
 - Listeregulering: Pos. 21.06: Krav om posisjonsskifte
 - Kan være reker fra hvilket som helst land

Sukkerbegrensning

EU foreslår en endring i listereglene for følgende varer inneholdende sukker:

- HS 04.03, 13.02 og 17.04
- HS 19.01, 19.04 og 19.05
- HS 20.06, 20.07, 20.08 og 20.09
- HS 21.06 og HS 22.02

Endringen som foreslås er fra maks 30 % verdi til maks 40 % vekt på sukkerinnhold.

**Eksempel på samarbeid:
Endringer i opprinnelsesregler
(PEM)**

Trond Aanerud (Orkla ASA)

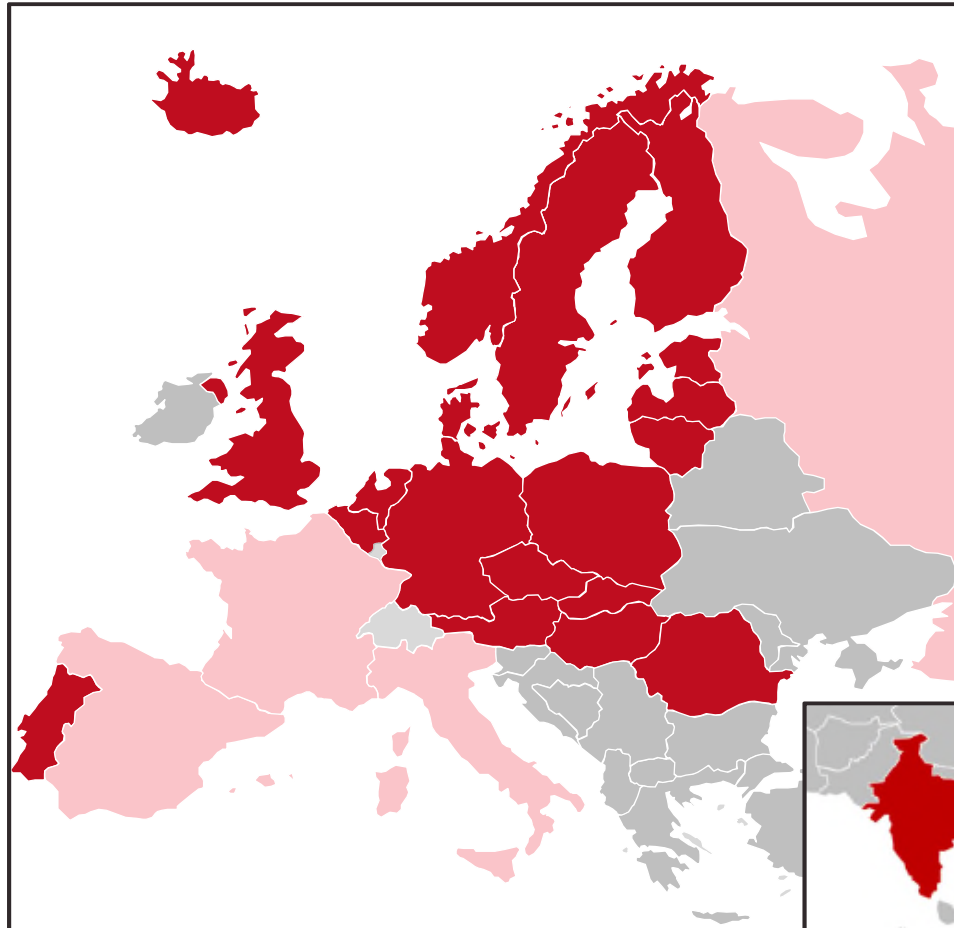
Our vision: Your friend in everyday life

Our business idea:

Improving
everyday life
with healthier and
more enjoyable
local brands

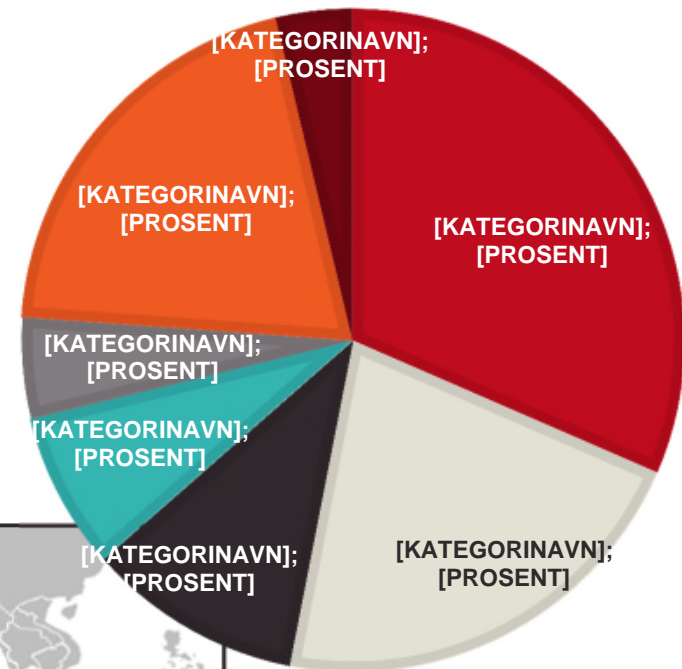
~70 % of net sales from the Nordic region

 >100 mill. NOK Revenue

Production at about 100 factories in 20 countries

Revenues by geographical area 2016

Endringer i listeregler for innhold av sukker

- Hva er problemet ?**

Endring i listereglene for sukkervarerer (17.04) og sjokolade (18.06) ?

EU- Kommisjonen forslag:

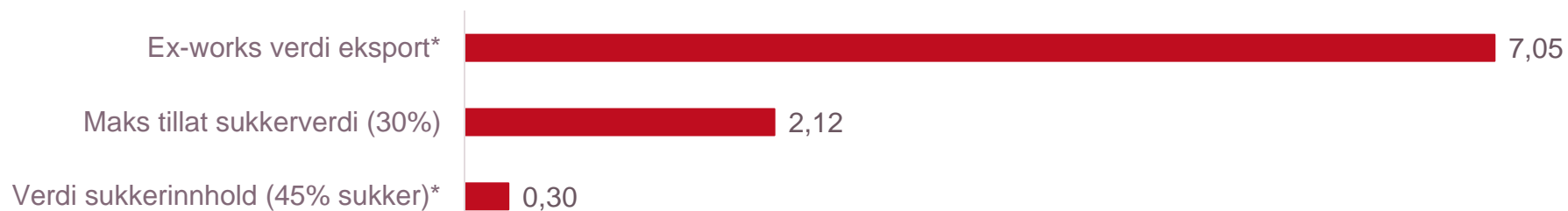
HS	Description	PEM	Possible convergence
1704	Sugar confectionery (including white chocolate), not containing cocoa	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, - in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which: - the weight of sugar does not exceed [40 %] of the weight of the final product.
Chapter 18	Cocoa and cocoa preparations	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, - in which the value of all the materials of Chapter 17 used does not exceed 30 % of the ex-works price of the product	Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which: - the weight of sugar does not exceed [40 %] of the weight of the final product.

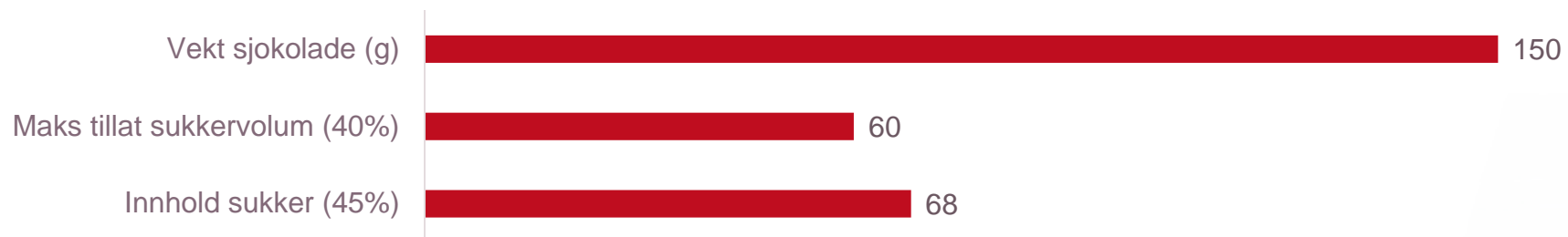
Maks innhold av 3-landssukker: 30 % av verdi 40 % av vekt

Kraftig innskjerping av opprinnelseskravet

Maks 30% av ex-works verdi*

Maks 40% av vekt

*) Verditalle er gjennomsnitt eksportverdi (sjokolade uten fyll) og importverdi (sukker) jan-apr 2015 fra SSB.

Sukkerinnhold i sjokolade og sukkervarer

- Mer enn 80 % av varene inneholder 40 % eller mer sukker

Matvare	Mono- og disakkarider gram per 100 g	Sukker, tilsatt gram per 100 g
Sjokolade		
Melkesjokolade	✘ 52,40	✘ 45,00
Sjokolade, med nøtter	✘ 51,00	✘ 44,00
Sjokolade, fylt, konfekt	✘ 55,70	✘ 52,00
Sjokolade, med kjeks	✘ 49,50	✘ 42,00
Sjokolade, melkesjokolade, porøs	✘ 51,10	✘ 40,00
Sjokolade, med gelé og marsipan, type Troika	✘ 58,60	✘ 56,00
Kokesjokolade, mørk	✘ 55,60	✘ 49,00
Kokesjokolade, mørk	✘ 55,60	✘ 54,00
Sjokolade, mørk, 70 % kakao	✔ 31,30	✔ 31,30
Marsipanbrød, med sjokoladetrekk	✘ 40,10	✔ 39,00
Sjokoladepålegg		
Nøttepålegg, type Nugatti	✘ 61,40	✘ 54,60
Nøttepålegg, type Nugatti, mindre sukker	✘ 40,60	✔ 25,80
Sjokoladepålegg, type Sjokade	✘ 54,80	✘ 54,80
Sjokoladepålegg, type Sjokade, mindre sukker	✔ 39,90	✔ 39,30
Sukkervarer		
Karamell	✘ 42,90	✔ 33,00
Karamell, med sjokoladetrekk	✘ 55,80	✘ 49,00
Pastiller	✘ 56,90	✘ 56,90
Sukkertøy, drops	✘ 78,00	✘ 78,00
Sukkertøy, drops, fylt	✘ 68,60	✘ 69,00
Sjokolade, småsjokolader, løsvekt/pose	✘ 54,00	✘ 47,00
Smågodt, blandet, uten sjokolade	✘ 61,80	✘ 52,00
Smågodt, salte	✘ 43,90	✘ 40,00
Skumgodter, Marshmallows	✘ 57,80	✘ 57,80
Geléfrukter, type Seigmenn	✘ 52,90	✘ 51,00
Tyggegummi, med sukker	✘ 81,00	✘ 81,00
Annet		
Marsipan, 30 % mandler	✘ 65,30	✘ 64,00
Marsipan, 50 % mandler	✘ 51,40	✘ 49,30
Sjokolade, hvit	✘ 55,50	✘ 45,00
Lakris, søt	✘ 58,40	✘ 56,00
Lakriskonfekt	✘ 70,30	✘ 69,20

MATVARETABELLEN

Den offisielle norske matvaretabelen samfinansieres av Mattilsynet og Helsedirektoratet.

Matvaretabelen gir en samlet oversikt over innhold av energi og næringsstoffer for de vanligste matvarene vi spiser i Norge.

Opprinnelsesdokumentasjon

Opprinnelsesbevis

- For å kunne utstyre eksportproduktene med opprinnelsesbevis/fakturaerklæring må vi som produsenter få en leverandørerklæring fra sukkerprodusenten for det sukker som brukes i produkter med mer enn 40% sukkerinnhold.

Leverandørerklæring

- Gitt dagens sourcing av sukker til Norge kan ikke leverandørene gi dette.
- Sukker som importeres til Norge fra EU produsert ved bruk av innenlands bearbeiding (IPR).
 - Importert råsuksker fra Brasil el. inn til EU tollfritt (midlertidig).
 - Raffinering av sukker og eksport til Norge.
- Kan ikke utstede leverandørerklæring for EU-opprinnelse.

Norske produkter uten preferansebehandling

- De fleste norske sjokolade og sukkervarer vil miste preferansestatus ved eksport til EU.
- Tap av betydelig konkurransekraft
- Økt toll

Eksempel - Toll melkesjokolade:

Med EØS-opprinnelse

35,15 EUR/100 kg = **3,30 kr/kg** (kvote 5.500 tonn)

Uten EØS-opprinnelse

8,3% + 73,84 EUR/100 kg = **10,80 kr/kg** (Meursing 7962)

Valuta: 9,40 NOK/EUR

Prosesen og samarbeidet

Proessen

- Gjennom vår europeiske bransjeorganisasjon ble vi oppmerksomme på EU-Kommisjonens forslag
 - Problem også for EU-produsenter som eksporterer ut av EU
- Møte med EU-Kommisjonen sammen med Caobisco
 - DG-Taxud, DG-Trade, DG-Growth og DG-Agri
 - Oppmerksom på at dette var en Pan-Euro-Med sak hvor Norge var delaktig.
- Kontaktet EFTA og Tolldirektoratet
 - Møter for å forklare og overbevise.
- Tolldirektoratet har «satt ned foten» i Pan-Euro-Med gruppen.
 - Jobbet mot Sveits for å få de «med på laget»

Samarbeid – hvordan få det til ?

Tollmyndighetene

- Informasjon om pågående/kommende prosesser må nå ut til næringslivet
 - Være proaktive – Kontakt bransjeorganisasjoner (NHO, Virke m.fl)
 - Forklaring – hva gjelder det, hvordan kan det påvirke norske interesser.
- Bruk næringslivet som en samarbeidspartner og ressurs
 - Vi kjenner hvor skoen trykker

Næringsaktører

- Være proaktive
 - Søk informasjon – ikke vent på informasjonen kommer til deg.
 - Bruk bransjeorganisasjonene
 - Ikke vær redd for å ta kontakt med tollmyndighetene
 - Tollmyndighetene har behov for kunnskap og informasjon for å gjøre en god jobb.

I mange tilfeller har vi felles interesser – Sammen kan vi gjøre en forskjell

Sukkerbegrensning

Forhandlingsstatus i dag:

Ny vektregel foreslått for følgende varer:

- HS 13.02, ex kap 18 og 1806.10 (ikke for HS18.06)
- HS 19.04, HS 20.06

Tolldirektoratet har med støtte fra FIN, LMD, UD og NFD en kritisk posisjon til EU kommisjonens forslag. Dette innebærer at EFTA ikke har godtatt foreslåtte endringer.

EU-kommisjonen: «Det er snakk om tilgang til EUs marked!»

Mer informasjon om frihandel

NFD: www.frihandelsavtaler.no

Tolletaten: www.toll.no/no/bedrift/eksport/frihandel-ved-eksport/
www.toll.no/no/bedrift/import/tollfrihet/

EFTA: www.efta.int/free-trade/free-trade-agreements

Lovdata: www.lovdata.no

WTO: www.wto.org + www.tfafacility.org

Takk for
oppmerksomheten

! ?